

DIRIGITORUL FONETICII EXPERIMENTALE

Dr. hab George GOGIN
la 80 de ani

Lingvist, domeniul științific: fonetica (în special fonetica experimentală), limba română vorbită, dialectologia, cultivarea limbii.

Doctor habilitat în filologie (2000).

În persoana Dlui doctor habilitat George Gogin omagiem un reprezentant de frunte al filologiei românești, care pe parcursul a mai bine de cinci decenii a obținut rezultate importante în domeniul științific în care a trudit. Lucrările distinsului nostru coleg – studii și articole, monografii, compartimente din manuale universitare, înregistrări de grai românesc și experiențe făcute la aparate electroacustice – toate acestea sunt roadele unei munci tenace. Afirm acest lucru în calitate de coleg, alături de care am lucrat până la începutul anilor '90 ai secolului trecut în același departament, numit Sectorul de dialectologie și fonetică experimentală de la Institutul de Limbă și Literatură al Academiei de Științe a Republicii Moldova (astăzi Institutul de Filologie).

Născut la 30 iulie 1932 în suburbia Schinoasa (actualmente Codru), orașul Chișinău, în familie de agricultori, George Gogin învață la Școala de șapte ani din Schinoasa și la Școala de Medicină de doi ani din Costiujeni, iar în toamna anului 1951 devine student la Institutul Pedagogic de Stat „Ion Creangă” din Chișinău (în prezent Universitate), Secția de limbă și literatură română („moldovenească” pe atunci). În perioada de timp 1958-1961 a urmat studiile de doctorat la Moscova, avându-l conducător științific pe profesorul Vladimir Alexeevici Artiomov, specialist remarcabil în domeniul foneticii ex-

perimentale și în psihologia vorbirii de la Institutul Pedagogic de Stat de Limbi Străine „Maurice Thorez”. De altfel, de specializare în sfera foneticii și fonologiei, cu prof. V.A. Artiomov, a profitat, în aceiași ani, și Andrei Avram, în prezent membru corespondant al Academiei Române, iar ceva mai târziu, la aceeași instituție de prestigiu și-au făcut studiile de doctorat prof.univ., dr.hab. Anna Bondarenco, dr. Alexei Cenușă, prof.univ., dr.hab. Ion Dumbrăveanu, prof.univ., dr.hab. Ion Manolii, dr.conf. Eugenia Pavel, dr.conf. Zinaida Zubcu ș.a.

În 1963 Dl Gogin susține la Institutul nominalizat din Moscova teza de candidat (azi teza de doctor) în științe filologice cu tema *Analiza spectrală și radiologică a consoanelor nepalatalizate și palatalizate în legătură cu [i] final în limba moldovenească*, iar în anul 2000 susține la Universitatea de Stat din Moldova teza de doctor habilitat în filologie, intitulată *Problema „devocalizării” hiatului în limba română. (Studiu de fonetică experimentală)*. Referenți oficiali: acad. N.Corlăteanu, prof. R.Piotrowski, prof. I.Lobiuc (Iași).

Munca de cercetare a lingvistului George Gogin este orientată în patru direcții principale și anume: fonetica (în special fonetica experimentală), limba română vorbită (spontană), dialectologia și, nu în ultimul rând, cultivarea (corectitudinea) limbii.

În timpul aflării Domniei sale la Moscova, dar și în anii următori, Dl Gogin a cercetat sistemul sonor al limbii române, folosindu-se de aparate de înaltă precizie. Pe baza înregistrării unor probleme de rostire, face experiențe asupra sunetului în laboratoare de fonetică experimentală din Moscova, Sankt Petersburg, Kiev, Minsk. Susținut de prof. R.G.Piotrowski, George Gogin a fondat în Republica Moldova, și anume în cadrul Institutului de Limbă și Literatură al AȘM, primul Laborator de fonetică experimentală. Obține rezultate concludente cu privire la identificarea entității fonetice a limbii române, în speță a numărului de consoane (22) și vocale (7). Sunt cercetați diftongii și triftongii, s-au făcut investigații profunde asupra devocalizării hiatului în limba română. Rezultatele au fost publicate în mai multe lucrări ale sale, inclusiv în monografiile: *Consoanele limbii literare moldovenești* (1969), *Studii de ortoepie moldovenească* (1977), *Vocalele în hiat binar în limba moldovenească* (1986), *Ortoepia limbii literare* (1991), *Problema „devocalizării” hiatului în limba română. (Studiu de fonetică experimentală)* (2003) ș.a.

Dl Gogin este un vrednic continuator al lui Iosif Popovici (1876-1928), primul, după cum bine se știe, specialist român în fonetica experimentală, fondator al primului Laborator de fonetică experimentală din țară (Cluj, 1919). Cele mai multe lucrări ale omagi-

atului țin astfel de domeniul foneticii experimentale, lucrări apreciate de către cercetătorii în domeniu.

Problema limbii vorbite (spontane) este abordată de același autor în edițiile *Limba moldovenească vorbită. Texte* (1989) și în *Limba română spontană. Studiu și texte* (2004). Limbajul normat, reprezentat cel mai bine de varianta scrisă a limbii literare, se conformează regulilor formulate în gramatici normative. Varianta spontană a limbii române cuprinde, de regulă, formele ei de manifestare orală. Probele din româna literară sunt în permanență comparate de cercetător cu cele din limba vorbită și din graiul popular, varietăți glotice în care cel mai des sunt încălcate normele literare. Continuarea seriei anunțate prin aceste culegeri este foarte utilă pentru „diferite domenii ale lingvisticii”, dincolo de „valoarea documentară a textelor” (Anca Hartular, București).

Domnul Gogin a participat activ la elaborarea mai multor lucrări colective de dialectologie și geografie lingvistică precum sunt: *Dialectologia moldovenească. Manual universitar* (1976), compartimentul *Metoda experimentală de anchetare* (p.35-38); *Dicționar dialectal (cuvinte, sensuri, forme)*, în cinci volume (1985-1986); *Atlasul Limbilor Europei* (ALE), lucrare cu caracter internațional care a luat naștere în 1970 sub patronajul UNESCO și este primul și până astăzi unicul proiect de cercetare de o asemenea anvergură. Nouă, dialectologilor de la AȘM (A.Cenușă, A.Dumbrăveanu, G.Gogin, V.Pavel, R.Udler), ne-a revenit sarcina să facem anchete de teren în spațiul de la est și nord de Prut și să prelucrăm, să pregătim materialul colectat pentru realizare compartimentul „Fonologia”.

Domnul Gogin a activat și pe tărâmul învățământului preuniversitar și universitar. A susținut timp de 12 ani cursul „Fonetica și ortografie” la Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă”, prelegeri în fața redactorilor și prezentatorilor pe tema „Stilul emisiunilor televizate și radiofonice” de la posturile de radio și televiziune din Chișinău (1965-2004). Din 1990 și până în 2006 a deținut funcția de profesor și șef al Catedrei de limbă română de pe lângă Centrul de pregătire a doctoranzilor din cadrul AȘM.

A pregătit doi doctori în științe filologice, urmează să-și susțină teza al treilea doctorand.

Lucrările dr.hab. George Gogin au atât un caracter teoretic, cât și aplicativ și sunt de mare actualitate.

Noi, colegii, îl felicităm cu prilejul împlinirii vârstei octogenarului și îi dorim mulți ani înainte, rodnici și cu sănătate durabilă!

*Dr.hab. în filologie,
prof. univ. Vasile Pavel*

CHIMIST NOTORIU, PROMOTOR AL SCIENTOMETRIEI

Membrul corespondent al AȘM
Alexandr DICUSAR
la 70 de ani

Chimist, domeniul științific: electrochimia și metodele electrochimice de prelucrare a materialelor.

Doctor habilitat în științe chimice (1988), profesor universitar (1990). Membru corespondent al Academiei de Științe a Moldovei (2007).

Membrul corespondent al AȘM Alexandru Dicusar, distins specialist în domeniul electrochimiei și al metodelor electrochimice de prelucrare a materialelor, își începe activitatea științifică în anul 1970, odată cu publicarea unui șir de lucrări consacrate metodelor electrochimice de investigare a stratului de turbulență de frontieră și a voltamperometriei hidrodinamice.

După susținerea tezei de doctor în științe chimice (1971), A.Dicusar activează în cadrul Institutului de Fizică Aplicată al Academiei de Științe a Moldovei, inițial în calitate de cercetător științific stagiar, ulterior de cercetător științific superior și șef de laborator. Lucrările sale, publicate în această perioadă, erau consacrate cercetării proceselor de electrod ce au loc în stări de neechilibru termodinamic puternic și bazelor teoretice ale prelucrării electrochimice dimensionale ale metalelor. Împreună cu colegii de laborator a contribuit la elaborarea bazelor teoretice ale fenomenelor termocinetice ale proceselor de electrod cu viteză înaltă de prelucrare.

După susținerea tezei de doctor habilitat în științe chimice, în anul 1988, principala direcție a cercetărilor și elaborărilor științifice efectuate sub